

KWARTAALVERSLAG

TWEEDE KWARTAAL 2018

1. In het kort

- De beleidsdekkingsgraad per 30 juni 2018 bedroeg 119,9%.
- Het rendement van 1 april tot en met 30 juni 2018 bedroeg 1,4%.
- Het pensioenvermogen per 30 juni 2018 bedroeg € 19.401 miljoen.

2. Financiële positie Philips Pensioenfonds

De financiële positie van Philips Pensioenfonds wordt onder andere beoordeeld aan de hand van de dekkingsgraad. Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies genoeg vermogen heeft om zijn huidige pensioenverplichtingen na te komen. Mede als gevolg van de financiële 'spelregels' die zijn vastgelegd in het zogenoemde Financieel Toetsingskader (FTK), kunnen op dit moment de volgende dekkingsgraden worden onderkend.

- *Actuele dekkingsgraad*

De actuele dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het vermogen van een pensioenfonds en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daar tegenover staan.

De actuele dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 juni 2018 119,9%.

- *Beleidsdekkingsgraad*

Daarnaast wordt de dekkingsgraad ook op een andere manier vastgesteld, waarbij deze minder afhankelijk is van dagkoersen: dit is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden. Een pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld beslissingen over indexatie. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of een pensioenfonds voldoende buffers heeft.

De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 juni 2018 119,9%.

- *Vereiste dekkingsgraad*

De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad gelijk aan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over de wettelijk vereiste financiële buffer. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. De hoogte van de vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is met name afhankelijk van het beleggingsbeleid. Hoe meer risico in het beleggingsbeleid wordt genomen, hoe hoger de vereiste dekkingsgraad.

De vereiste dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 juni 2018 118,9%.

Bedragen in miljoenen euro's

	2018		2017	
	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal
Pensioenvermogen ¹	19.401	19.236	19.449	18.980
Pensioenverplichtingen	16.165	16.099	16.136	15.919
Actuele dekkingsgraad	119,9%	119,4%	120,4%	119,1%
Beleidsdekkingsgraad	119,9%	119,0%	117,2%	114,8%

Actuele ontwikkelingen

In het tweede kwartaal steeg de actuele dekkingsgraad zeer licht van 119,4% eind maart naar 119,9% eind juni. Dit kwam voornamelijk doordat een doorzettend economisch herstel leidde tot positieve rendementen op aandelen. Ondanks het doorzettende herstel daalde de rente in het tweede kwartaal. Beleggers maakten zich zorgen over een aantal ontwikkelingen. Zo kwam begin juni de nieuwe Italiaanse regering aan de macht. Deze bestaat uit de populistische Vijfsterrenbeweging en de Lega-partij. Beide partijen hebben in het verleden anti-euro geluiden laten horen. Bovendien hield President Trump zijn voornemen om protectionistische maatregelen in te voeren beleggers bezig. Als laatste zagen we in Europa dat de economie wat aan kracht verloor. Tegen deze achtergrond daalde de rente licht, wat leidde tot een positief rendement op vastrentende waarden. Hier stond tegenover dat een lagere rente zorgt voor een toename van de pensioenverplichtingen. Het goede beleggingsrendement op aandelen had per saldo een positief effect op de dekkingsgraad. Maar dit effect werd vrijwel volledig gecompenseerd door de gevolgen van de lagere rente. Hierdoor steeg de actuele dekkingsgraad in het tweede kwartaal slechts zeer beperkt.

3. Beleggingsresultaten Philips Pensioenfonds

Het beleggingsbeleid gaat uit van een beleggingsportefeuille met een verdeling tussen vastrentende waarden en zakelijke waarden. Met deze verdeling is er op termijn een goede kans op het halen van onze ambitie, een waardevast pensioen voor pensioenontvangers en premievrije polishouders en een welvaartsvast pensioen voor pensioenopbouwers, zonder dat de risico's te groot worden².

De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit relatief 'veilige' beleggingen. Denk hierbij aan staatsobligaties en bedrijfsobligaties met een spreiding binnen en buiten Europa. Wij rekenen ook beleggingen in cash tot de vastrentende waarden. De meer 'risicovolle' beleggingen vallen onder de zakelijke waarden. Met deze beleggingen wordt beoogd meer rendement te behalen. Denk hierbij met name aan de beleggingen in aandelen en onroerend goed.

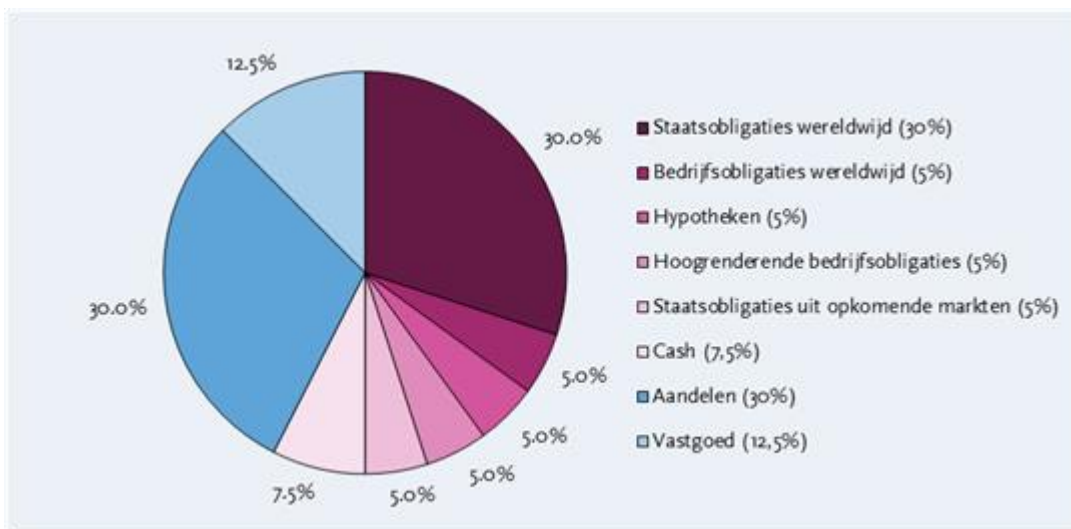
¹ Het pensioenvermogen geeft de omvang van de financiële middelen van het Pensioenfonds (op basis van de beleggingen voor risico fonds) weer. Tussen het pensioenvermogen en het belegd vermogen zit een verschil. Dit verschil bestaat uit een aantal posten die wel of niet meegenomen mogen worden in enerzijds het pensioenvermogen en anderzijds het belegd vermogen. Een voorbeeld hiervan is de premiereserve. Deze is wel meegenomen in het belegd vermogen, maar mag niet meegeteld worden in de berekening van de dekkingsgraad en zit daarom dus niet in het pensioenvermogen. Voor de berekening van de dekkingsgraad wordt uitgegaan van het pensioenvermogen en de beleggingen voor risico deelnemers.

² In de scenario's die het Fonds in dit verband gebruikt, wordt uitgegaan van een terugkeer, op termijn, naar (vanuit historisch perspectief) 'normale' verhoudingen op de financiële markten en dus naar een hogere rente. Dit is overigens een gebruikelijke aanpak. Als die terugkeer naar 'normale verhoudingen' niet gebeurt, komt het waarmaken van de ambitie in gevaar. Het Algemeen Bestuur is zich terdege bewust van het feit, dat een scenario van langdurig lage rente tot de mogelijkheden behoort.

Bedragen in miljoenen euro's

	2018		2017	
	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal
Belegd vermogen ³	19.413	19.261	19.486	19.034

De strategische verdeling van de beleggingsportefeuille is als volgt: 57,5% van het vermogen wordt belegd in vastrentende waarden en 42,5% van het vermogen wordt belegd in zakelijke waarden. Hieronder wordt getoond hoe het belegd vermogen van het Fonds verdeeld is over de verschillende beleggingscategorieën. De paars-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de vastrentende waarden. De blauw-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de zakelijke waarden.

Meer informatie over het beleggingsbeleid van Philips Pensioenfonds is te vinden op de website: www.philipspensioenfonds.nl/beleggingsbeleid

Er zijn verschillende risico's die van invloed zijn op de financiële positie van Philips Pensioenfonds. Zo hebben renteontwikkelingen en de ontwikkeling van de inflatie grote invloed op de mate waarin het Fonds de toekomstige pensioenen (inclusief indexatie) kan betalen. Naast de beleggingen in vastrentende waarden en zakelijke waarden koopt het Fonds daarom nog extra 'bescherming' om de invloed van die risico's deels af te dekken. Deze extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is geen onderdeel van de benchmark. Met nadruk wordt erop gewezen, dat de extra bescherming de risico's slechts ten dele afdekt. Er zijn scenario's denkbaar, waarin het realiseren van de ambitie van een geïndexeerd pensioen in gevaar komt. Een van die scenario's is dat van een langdurig lage rente. Zie ook de voetnoot op de vorige pagina.

³ Het belegd vermogen geeft het totaalbedrag van de beleggingen van Philips Pensioenfonds weer. Het belegd vermogen zoals hier getoond betreft het 'belegd vermogen voor risico fonds' (van toepassing voor zogenoemde uitkeringsovereenkomsten). De 'beleggingen voor risico deelnemer' (bij zogenoemde premieovereenkomsten) zijn niet inbegrepen in het hier getoonde 'belegd vermogen'. Deze beleggingen zijn vermeld in paragraaf 4 van dit kwartaalverslag.

In onderstaande tabel worden de volgende rendementscijfers gegeven:

- Totaalrendement zonder de bescherming tegen het rente- en inflatierisico. Dit cijfer kan worden afgezet tegen de daarbij behorende benchmark.
- Totaalrendement waarin de extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is meegenomen. Hier is geen benchmark voor beschikbaar.

	Philips Pensioenfonds	Benchmark
	2 ^e kwartaal 2018	2 ^e kwartaal 2018
	1 april – 30 juni	1 april – 30 juni
Totaalrendement (exclusief afdekking rente- en inflatierisico)	1,3%	1,3%
Totaalrendement (inclusief afdekking rente- en inflatierisico)	1,4%	n.v.t

Het totale rendement van de portefeuille (inclusief afdekking rente- en inflatierisico) was 1,4% in het tweede kwartaal. Dit rendement is vooral toe te schrijven aan het positieve rendement op aandelen en in mindere mate aan het goede rendement op vastgoed. De investeringen in aandelen en vastgoed profiteerden van het goede economische klimaat. De dalende rente in het tweede kwartaal leidde tot een positief beleggingsresultaat in de portefeuille met vastrentende waarden.

Vergelijking met benchmark

Philips Pensioenfonds beoordeelt de beleggingsresultaten door deze te vergelijken met een objectieve maatstaf (benchmark). Het totaalrendement was gelijk aan deze benchmark in het tweede kwartaal.

4. Beleggingen voor risico deelnemer

De prepensioneringsregeling van het flex pensioen, waaraan circa 1.800 personen deelnemen, is een individuele beschikbare-premieregeling. Hierbij ligt het beleggingsrisico bij de deelnemers. Enkele deelnemers nemen nog deel aan het Structured DC-plan van het Executives Pension Plan; ook in deze regeling ligt het beleggingsrisico bij de deelnemers. Beide regelingen zijn gesloten voor nieuwe deelnemers.

In het onderstaande overzicht is de totale waarde van de beleggingen voor risico deelnemers weergegeven.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>	2018		2017	
	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal
Beleggingen voor risico deelnemer (waarde) ⁴	108	111	114	114

⁴ De pensioenverplichtingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan het hier vermelde belegd vermogen voor risico deelnemers. De waarde van de beleggingen wordt enerzijds beïnvloed door rendement en anderzijds doordat kapitaal wordt gebruikt om pensioen in te kopen.

In de prepensioneringsregeling heeft de deelnemer de mogelijkheid om zijn pensioenkapitaal te beleggen in drie verschillende fondsen: het aandelenfonds, het obligatiefonds en het geldmarktfonds. Voor deelnemers die gebruikmaken van de standaard beleggingsmethode, het Dymix-systeem, wordt mede op basis van leeftijd een beleggingsportefeuille samengesteld. Het uitgangspunt van het Dymix-systeem is dat de samenstelling en het risico van de beleggingsportefeuille afhankelijk zijn van onder andere de leeftijd van de deelnemer. Een beperkt aantal deelnemers aan de prepensioneringsregeling belegt niet via het Dymix-systeem, maar heeft een zelfgekozen beleggingsmix. Ook de deelnemers aan het Structured DC-plan van het Executives Pension Plan beleggen in de in deze paragraaf genoemde fondsen.

In onderstaande tabel is het totaalrendement van alle beleggingen voor risico van de deelnemer weergegeven. Op de website www.philipspensioenfonds.nl/prepensioneringsregeling zijn op maandbasis de rendementen van de beleggingen voor risico van de deelnemer per beleggingsfonds terug te vinden.

	2 ^e kwartaal 2018 1 april – 30 juni
Totaalrendement beleggingen voor risico deelnemer	1,4%

5. Crisisplan

Alle pensioenfondsen in Nederland zijn verplicht een crisisplan op te stellen. In het crisisplan van Philips Pensioenfonds staat beschreven wat het Algemeen Bestuur gaat doen als het Fonds in een crisissituatie terechtkomt of dreigt te komen. Een samenvatting van het crisisplan is te vinden op www.philipspensioenfonds.nl/financiepositie.

Financiële positie van het Fonds in gevarezone 'laag gevaar'

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 123%, maar hoger dan 116%, spreekt het Fonds van een gevarezone 'laag gevaar'. Het vermogen van het Fonds is dan groter dan de waarde van de verplichtingen, maar het Algemeen Bestuur kan geen volledige indexatie toekennen.

6. Ontwikkelingen verzekerdenbestand

Het aantal pensioenopbouwers en -ontvangers en premievrije polishouders is in het afgelopen kwartaal nagenoeg gelijk gebleven.

	2018		2017	
	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal
Pensioenopbouwers	13.613	13.678	13.812	13.711
Pensioenontvangers	54.751	54.758	55.516	55.843
Houders premievrije polis	31.081	30.977	30.900	30.807
Totaal	99.445	99.413	100.228	100.361

De cijfers in dit kwartaalverslag hoeven niet noodzakelijkerwijs overeen te komen met de cijfers in publicaties die later verschijnen. Dit in verband met mogelijke correcties in cijfers na de verschijningsdatum van dit kwartaalverslag.